

Uredništvo: Ljubljana, Kopitarjeva 4. Telefon 22-41-23-44.
Mesečna naročnina 40 lit. — Ček.
rač. Ljubljana 10.000 se naročnine
in 10.000 se inostranih izključno za-
stopelne se plačuje v italiji in
inostranstvu: UPI & A. Milano.
Rekopisov ne vračamo.

SLOVENE

JANUAR 1945

12

PETEK

Weitere Befestigungen der Maginotlinie im Sturm genommen

Zahlreiche Orte im Elsass befreit. — Verlustreiche Angriffe der Amerikaner scheiterten an unserer starken Abwehr. — Zahlreiche Sowjet-Angriffe in Ungarn abgewehrt. — Der sowjetische Einbruchraum nördlich der Donau weiter eingegengt.

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 11. Januar. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Um die tiefen Flanken unseres Frontbogens in den Ardennen besser abzustützen, wurde der über die Ourthe nach Westen vorspringende Teil, ohne vom Feinde bedrängt zu werden, zurückgenommen und die Stadt St. Hubert aufgegeben. Die dort eingesetzten englischen Divisionen folgen unseren Bewegungen nur zögernd.

An der Nordflanke des Kampfgebietes südwestlich Vielsalm vermochten die Amerikaner mit ihren verlustreichen Angriffen gegen unsere starke Abwehr nicht durchzudringen. Auch im Gebiet von Bastogne hat sich trotz des anhaltenden feindlichen Druckes nach Norden der Frontverlauf nicht wesentlich verändert.

In Lothringen eroberten unsere Truppen den seit Tagen umkämpften Ort Rimling nördlich Rohrbach. Die Waldkämpfe um die Talansänge der unteren Vogesen dauern an.

In der Rheinebene nahmen deutsche Verbände weitere Befestigungen der Maginotlinie bei Hattingen im Sturm und befreiten zahlreiche Orte im mittleren Elsass. Nach heftigen Kämpfen wurden südlich Erstein eingeschlossene feindliche Kräfte vernichtet, ihre Reste in Stärke von über 300 Mann in die Gefangenschaft abgeführt.

Zur Störung des feindlichen Nachschubs liegen Lüttich und Ant-

Boji na Madžarskem

Berlin, 10. jan. Mednarodni poročevalski urad javlja z madžarskega bojišča: V veliki bitki med Szekesfehervarjem in kolenom Donave so se boljševiki večerj trudili, da bi zopet dobili pobudo v svoje roke. Proti desnemu nemškemu napadnemu krilu, ki je prodrl do bližnje Szekesfehervarja, je bila vržena glavna ravnokar prispelega mehkanizirana zbor. V menjaločih se oklepniških bojih so se morale nemške sile najprej umakniti iz daleč naprej potisnjene bojiščne loka. Že je kazalo, da je prejšnji dan zavzeto ozemlje izgubljeno, ko so Nemci pozno popoldne z nenadnim udarcem v bok zlomili hrbenico že močno zdesetkovanih sovjetskih oddelkov. Od 90 sovjetskih oklepniških voz jih je lahko ušlo preko zasnežene ravni samo 10. Neka boljševiška strelska divizija, ki je napadala za oklepniki, je prišla dvakrat v ogenj nemškega topništva in metalcev megle ter je bila skoraj popolnoma uničena. Zvečer so nemške čete zopet prodrele naprej.

Medtem ko je zasedla nemška in madžarska pehota vzhodno od Mora gozdnote višine pogorja Vertes, ki doslej ni bilo v središču bojev, so se zru-

Doriot o »osvoboditvi« Francije

Berlin. »Prepričani smo, da bo Anglija kmalu potisnjena na svoj otok, Amerika na svojo celino, boljševizem pa da bo uničen. Nad združeno Evropo bo sijalo sonce miru ter jo združevalo v nerazdelljivo enoto, ki si je ne bo upal nihče napasti. Evropa bo postala znova duševni vodja vsega človeštva.« To izpoved je podal predsednik francoskega osvobodilnega odbora Doriot na delovnem zborovanju nemškega inozemskega znanstvenega zaveoda.

Doriot se je baval najprej z notranjim položajem v Franciji. Na temelju uradnih de Gaullovihih podatkov je dejal, da je v takozvanih osvobodilnih bojih padlo 300.000 Francozov, 20 tisoč pa so jih ubile angleške bombe. Angloameriški bombniški napadi so popolnoma uničili 200.000 stanovanj, deloma pa 800.000. 5 milijonov Francozov živi danes življenje v evakuirancov. Izmed 900.000 ton trgovinske morarice je preostalo sedaj le še 50.000. Skoraj vse luke so porušene. Tri četrtine železniškega voznega parka ni za rabo, 85% preostanka pa so morali postaviti na razpolago za vojne namene. V velikih mestih vlada lakota in brezposelnost. Celo vlada je morala priznati, da je 70.000 ljudi brez dela. Nevarnost inflacije stalno raste. To so prve posledice angloameriške osvoboditve. Toda dočim se Anglija in Amerika še borita za francosko kolonialno posest, je Stalin že na delu, da si iztrga vso Francijo. Churchill in Roosevelt sta Stalinu samo pripravila tla. Brez junaškega boja nemške vojske bi bil Stalin nedvomno zmagovalac v tej vojni. Z zvezd s Francijo je spravljal Stalin deželo pod svoje varstvo. Prvič v zgodovini Evrope si je pridobil Sovjetska Rusija tako pravico vmešavanja v zapadnoevropska vprašanja. »Stalin misli na Calais, s politiko, ki jo je vsilil Franciji glede odnosov do Španije pa hoče sam poseči vse do Gibraltarja,« je ugotovil Doriot.

Nato je prikazal notranjepolitične posledice pogodbe s Sovjetsko zvezo. Dejal je, da je odporiški pokret močno komunistično pobarvan. Ta pokret obvladuje sedaj najvažnejše postojanke. Moskvi je uspelo, da je dobila po francoskih komunističnih vodjih vpliv na delavska društva, sedaj pa hočejo podminirati armado ter jo spraviti pod sovjetski vpliv. Stalin se prav nič ne sramuje kar odkritih posegov v notranjo politiko. S tem naraščajočim boljševiškim vplivom narašča tudi teror. Vodilni francoski intelektualci, generali, novinarji, uradniki in vsi stari Petainovi ministri so postali poleg desetstotov državljanzov njegove žrtve. Alexis Carrel, admiral Platon, novinarja Suarez in Henri Beraud so najbolj znani med njimi. Seznam žrtv raste dnevno, zakaj danes so komunistom sumljivi že oni Francozi, ki so nekoč Angloamerikancem utirali pot, kot n. pr. Giraud, Leclerc in drugi. Spričo tega razvoja ni čudno, da nastaja močan nasprotni pokret. Pristaši stare kolaboracionistične stranke in milice so njegovi nosilci. Za De Gaulle nikakor ne stoji narod. Obratno živi danes Francija v diktaturi.

Za obnovo Evrope so potrebni vsaki deželi reformatorji, prežeti z narodnosocialističnim duhom, je ugotovil Doriot ob koncu. Evropa potrebuje urejeno in vodeno gospodarstvo ter pravi socializem. Velika kolonialna področja morajo biti vsem evropskim narodom na razpolago. Sele nato bo zavladal med narodi pravi mir.

Nova libanonska vlada

Zeneva 11. jan. Nova libanonska vlada je sestavljena takole:

Ministrski predsednik, finančni in obrambni ministri: Abdul Hamid Nere-me; notranji ministri: Wadi Naen; trgovinski ministri: Nicola Guss; prekrbovalni ministri: dr. Ed Dauk; zunanji ministri: Selim Takla; ministri za javna dela: Ahmed El Asad.

Nadaljnje utrdbe v Maginotovi črti v naskoku zavzete

Številni kraji v Alzaciji osvobojeni. — Z izgubami zvezani napadi Amerikancev so se izjalovili ob naši močni obrambi. — Številni sovjetski napadi na Madžarskem. — Sovjetsko vdorno področje severno od Donave nadalje zoženo.

Führerjev glavni stan, 11. jan. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil poroča:

Da bi boljše zaščitili globoke boke našega bojiščne loka v Ardenih, smo brez sovražnikovega ogrožanja umaknili njegov preko Ourthe proti zapadu segajoč del ter opustili mesto St. Hubert. Tamkaj boreče se angleške divizije sledo našim pokretom le oklevaje.

Na severnem krilu bojnega področja Amerikancev jugozapadno od Vielsalma ni uspelo z njihovimi z izgubami zvezanimi napadi prebiti naše močne obrambe. Tudi na področju Bastogna se kljub trajnemu sovražnemu pritisku proti severu potek bojne črte ni bistveno spremenil.

V Lotaringiji so zavzele naše čete kraj Rimling severno od Rohrbacha. Zanjo so se vršili več dni hudi boji. Gozdne borbe za izhodišča iz dolin spodnjih Vogeov trajajo dalje.

V Renski ravnini so zavzeli nemški oddelki z naskokom nadaljnje utrdbe Maginotove črte pri Hattingu ter osvobodili številne kraje v srednji Alzaciji. Po silovitih bojih smo uničili južno od Ersteina obkoljene sovražne sile, njihove preostanke v jakosti nad 300 mož pa odpeljali v ujetništvo.

V vrhu motnje sovražnega oskrbovalnega prometa obstreljujemo Liège

Nova »poslednja bitka«

Berlin. Pod naslovom »Velika sovražniška zmeta o poslednji bitki« se bavi »Berliner Nachrichten« z zgrešenimi špekulacijami sovražniških sil, ki so že mislile, da imajo zmago v rokah, predno se je 16. decembra popolnoma presenetljivo pričela nemška ofenziva. »Poslednja bitka«, katero so pričeli, tako piše list, je bila dejansko šele prvi znak napetih bojev, pričetek uničevalne bitke, na katero niso več računali. Dejstvo, da se po Avranhesu ni pričela »poslednja bitka«, ni ustvarilo zgolj vojaško, temveč tudi politično izredno težak položaj. Spričo »sigurne zmage« so zavržle sovražne sile prezdaj svojo krivko. Na mesto agitacije o domnevnem osvo-

Sovjetska grozodejstva v Granu in Bohunicah

Dunaj. Po ponovni zasedbi madžarskega mesta Grana so odkrili nemški vojski grozotna zločina boljševikov nad ubogim neoboroženim prebivalstvom. Ljudje, ki so ostali v mestu, skoraj izključno starčki in otroci, so bili neprostovoljno priče sovjetskih grozodejstev. Naštevaje vseh umorov, ki so jih zagrešili boljševiki za časa svoje kratke vlade v Granu, bi napolnilo debelo knjigo. Omejili se bomo le na navedbo izjav madžarskega zdravnika dr. Sandorja Kertesa nemškimi osvobodilcem. Dr. Kertesz je izpovedal:

Po svoji dolžnosti sem ostal kot zdravnik v mestu tudi po njegovi zasedbi. Čeprav smo imeli v mestni bolnišnici med bolniki večinoma pripadnike delovnega ljudstva, so Sovjeti postopali z njimi kot z zločinci. Z utemeljivijo, da morajo izpremeniti bolnišnico v vojaški lazaret, so vrgli bolnike, ki niso mogli sami stati pokonci, iz njihovih postelj. Več težko bolnih, ki jih nismo mogli odnesti, smo skušali hitro namestiti v sobi za bolniške sestre. Tamkaj pa jih je odkril nek sovjetski komisar ter jih mence, da itak niso sposobni za življenje, enostavno postrelil. Obe bolniški sestri, bili sta to mati in hči, so podlo mučili

in sramotili, končno pa prav tako ubili. V porodnišnici je bilo nekaj žena, ki so čakale na porod. Horda divjakov pod vodstvom nekega komisarja je vdrla v sobo ter zaukazala nesrečnim ženam, naj jo takoj izpraznijo. Ker niso mogle tega storiti, so jih boljševiki napadli. Žene so umrle na posledicah pretrpljenih grozodejstev in zaradi prezgodnjih porodov, katere je povzročili prestani strah.

Dunaj. V zadnjih decembrskih dneh leta 1944 je uspelo Sovjetom, da so vdrli za nekaj časa v slovaški kraj Bohunice. Kasneje so jih nemški vojski vrgli zopet nazaj. Toda par ur je zadostovalo, da so postale Bohunice kraj solza in žalosti. Vdrle sovjetске pehotne in oklepniške čete so najprej izropale ves alkohol. Poleg tega so prisilile žensko prebivalstvo, da se jim je vdajalo. Starostna meja ni igrala nikake vloge. Sovjetski sadizem je strahovito divjal. Mnogo žen so odvekli, zlostavili ter jih nato pustili enostavno na cesti. Ko so nemški vojski kraj ponovno zavzeli, jih je prebivalstvo objemalo od veselja ter zapiralo v izrazi zahvale spričo osvoboditve izpod boljševiškega terorja. Čigar nečloveškega obsega si niso mogli prej niti v sanjah predstavljati.

Izpolnjevalci židovske uničevalne volje

Zeneva. Po večdnevni razpravi pred nekim angloameriškim vojaškim sodiščem je bil obsojen 16letni Karel Punzer iz Monschau na smrt, ker se je branil stopiti v sovražnikovo službo.

Ta obsodba je značilna za duh Britancev in Severnoamerikancev ter je ponoven dokaz za njihov brutalni način vodenja vojne. Smrtna obsodba nad 16letnim nemškim mladenčkom je enaka grozovitostim angloameriške soldateske na nemškem ozemlju, ki je bilo prehodno pod sovražnikovo oblastjo. Vojaško sodišče ter tolovaji v vojaški sukni, ki terorizirajo brezbrambne ljudi, se čutijo kot izpolnjevalci one politike, ki objavlja kot voj-

Poljska — vazalna država

Stockholm, 11. jan. Londonskim begunskim Poljakom je postalo že davno jasno, da od Churchilla in Roosevelta ne morejo pričakovati več ničesar drugega kot vedno nove kapitulacijske zahteve. »Ministrski predsednik« poljske begunske vlade je v nekem intervjuju z dopisnikom lista »New York Times« jasno izrazil, da se ne vdaja on in njegovi prijatelji nobenim utvaram. Nato je od-

krito obdolžil zaveznike ter bivše garancijske sile, ko je izjavil, da se Poljaki bojijo, da bodo tri velesile napravile Poljsko za vazalno državo, čije neodvisnost bi bila samo fikcija.

Arciszewski govori tu o bojazni, kjer dejansko že obstaja gotovost. Kot je nadalje rekel, je brez smisla siliti v sklepitev o zemeljskega dogovora med Moskvijo in Poljsko, ne da bi bila prej dana

Maršal Göring 52 let star

Berlin. Sredi hudih bojev te vojne dopolnjuje maršal nemškega Reicha Hermann Göring 12. januarja svoje 52. leto. Od prvih dni bojev stoji ob strani Führerja Hermann Göring, poslednji poveljnik slavne Richthofnove letalske jate v svetovni vojni, ustvaritelj in vrhovni poveljnik nemškega letalstva, ki si je pripelo na svoje zastave neveljivo slavo in ki dnevno z novimi dogodki doprinaša največja dejanja. Kot opolnomočenec za 4letni načrt je zagotovil nemškemu gospodarstvu neodvisnost, ki mu omogočuje danes izpolnjevanje velikih vojniš zahtev. Führer je z imenovanjem Hermann Göringa za maršala velikomnemškega Reicha počastil napore in zasluge svojega neumornega soborca.

Zavratni umor nemških ranjencev

Berlin, 11. jan. Pri bojih na področju Stavelota so vdrli Severnoamerikanci v kraju St. Coe v neko hišo, v kateri je bilo več težko ranjenih nemških vojakov, med njimi SS Untersturmführer K. Untersturmführer se je napravil kot da bi bil mrtev ter je videl, kako so Severnoamerikanci z neposredno bližine postrelili nemške težke ranjence, ki so ležali brezbrambni na tleh. SS Untersturmführerju so ukradli vse njegove vrednote ter ga končno z nogo sunili v stran. Ob naslopu mraka se mu je posrečilo doseči nemške črte.

Strel v tilnik

Berlin, 11. jan. 27. decembra so našle nemške čete, ki so napredovale na belgijsko-luksemburškem področju, v nekem gozdu, 2 km južno od Schöberga osem mrtvih nemških vojakov. Preiskava je pokazala, da so bili ti možje ustreljeni s strelom v tilnik. To so bili nemški vojni ujetniki, ki so morali delati v nasprotju z mednarodnimi dogovori o vojnih ujetnikih pri neki severnoameriški topniški enotici. Ko so morali med bojem Severnoamerikanci v begu zapustiti svoje postojanke, so nemške vojske ujetnike kratkoma postrelili.

Povračilni napadi na Anglijo

Stockholm 11. januarja. Kakor javlja »Stockholms Tidningen«, se je angleška vlada doslej branila izdati popolno poročilo o škodi, ki so jo povzročili napadi nemških letališč bomb. Po ameriškem mnenju živi sedaj samo kvečjemu 10 odstotkov celotnega prebivalstva v Londonu v povsem nepoškodovanih hišah, najmanj 120.000 ljudi pa preživlja dneve in noči v predorih londonske podzemeljske železnice.

Po ameriškem računu je bilo v Angliji že pred nemškimi napadi letelišč bomb uničenih približno 500.000 hiš. Nadalje so Amerikanci preračunali, da so morali v Angliji popraviti ali povsem novo zgraditi najmanj 2 milijona hiš.

Razkroj med Titovimi muslimani

Zagreb, 10. jan. Kakor poroča list »Deutsche Zeitung in Kroatien« je razvidno iz neke zaplenjene tajne listine takozvanega zbora Titovih komunistov, da so se pokazali pri Titovih muslimanskih edincih znaki razpada. Kot vzroki razpada so navedeni številni napadi ostalih Titovih tolp proti ženam in lastnim muslimanskim prebivalstvu ter zaničevanje muslimanskih verskih obredov.

Iz bojev za Budimpešto

Berlin. Mednarodni poročevalski urad javlja iz Budimpešte: Madžarski padalec, nemški oklepniški grenadirji in možje vojske SS so zavzeli v hudih polničnih bojih južno od vzhodnega kolodvora več hiš, med njimi neko veliko bolnišnico. Železniške naprave so branile obdržali v ključnem sovjetskim napadom, pri katerih so uporabljali boljševiki tudi metalce plamenov. Severno od vzhodnega kolodvora, koder so morali branile izprazniti nekaj cest, so držali številni napadalni oddelki vdrle sovražne sile tako dolgo v šahu, dokler niso bila poslopja okrog izgubljenega predela pripravljena za obrambo. Na jugovzhodu mesta so ohranile madžarske in nemške čete svoje postojanke v drugem obrambnem pasu ob zahodnem robu Kispesta. Tudi v eselski tovarniški četrti so se sovjetski sunki zrušili. Na zapadnem bregu Donave vlada še nadalje mir.

Bern. Novi švicarski zunanji minister zvezni svetnik Petitpierre bo prevzel vodstvo svojega ministrstva dne 1. februarja. Švicarski zvezni svet je sklenil izročiti vodstvo oddelka za zunanje zadeve v zveznem političnem departementu bivšemu švicarskemu poslaniku dr. Walterju Stuckiju.

ljudska garancija za resnično neodvisnost poljske države. Arciszewski je nadalje izjavil, da je hladno angleško obnašanje napram njegovi vladi dokaz za njeno neodvisnost, medtem ko se »dejansko zreali« v tem brezupna zapuščenost londonskih Poljakov, ki so bili izdani. Ožigol je ljubinski komite kot orodje tuje sile ter izjavil, da tudi kakršna koli koalicijska vlada ne more priti v poštev. Izjavil je, da je to stališče upravičeno z ozirom na moskovsko politiko gotovih dejstev, z ozirom na deportacije, koncentracijska taborišča, aretacije, polčenje časopisne in politične svobode, z ozirom na ustvaritev fingiranih strank ter vse politike ljubinskega komiteja.

Kaj je novega pri naših sosedih?

S Koroškega

Zborovanje v Brežah je bilo te dni in se ga je udeležilo članstvo NSGKB. Ob tej priliki so navzoči podarjali pomen dela za domovino v letu 1945. Pričujoči zborovalci so za najpotrebnejše stvari zbrali 225 RM, ki mora biti še bolj navdušeno kot v letu 1944.

Nesreča. Posednik Valentin Karner iz Koda, okraj Pliberk, je z desničarjem v slomovnici, pri čemer mu je nož roko popolnoma odrezal. Prepeljali so ga v guštanjsko bolnišnico.

Počastitev 90 letnika v Brežah. Jožet Kobas iz Brežah je ob svoji 90 letnici rojstva prejel od predsednika Kythäuserjeve ustanove 50 mark in razne čestitke zastopnikov stranke in oblasti.

Umrli je orožniški stražmojster Anton Glavčnik iz Lendorfa.

Z Gorenjskega

Za Rdeči križ. Člani neke policijske čete na Golniku pri Kranju so, ob priliki neke prireditve zbrali znatno vsoto 1357,15 RM za Rdeči križ. V neki bolniški sobi golniške bolnišnice pa so bolniki v isti namen zbrali 175 mark.

Na bojišču je padel orožniški četovodja Karel Vavpetič iz Kamnika.

S Spodnje Stajerskega

Nabirka oblačil in opreme za borec na fronti in za nemško narodno vojsko se bo, podobno kakor drugod po Nemčiji, začela tudi na Spodnjem Stajerskem. Od 20. januarja do konca meseca bodo nabirali stare obleke, uniforme in opremo od hiše do hiše. Prebivalstvo se že sedaj pripravlja, kaj bo prinašalo na zbirališča.

Uspešen čistilni pohod v Savinjski dolini. 6. januarja je povalil okoli vodja Dorfmeister vse voditelje uradov krajevskih skupin, župane, vodje orožniških postaj na zborovanje. Med drugimi političnimi in načelnimi navodili je podrobno poročal tudi o čistilnem pohodu proti tovarom po zgornji Savinjski dolini. Z globokim zadoščenjem je poročal, da se je prebivalstvo zgornje Savinjske doline popolnoma streznilo glede osvoboditve po OF. Obnova po tem izropanem in hudo prizadetem delu celjskega okrožja bo šla po novih potih, ki bodo dala prebivalstvu možnost, da se v celoti izkaže. Nato je okrožni vodja poročal smernice za delo v novem letu.

Pri smučanju se je ponesrečil 12 letni učenec Ivan Jank iz Zalca.

Več ko 35.000 otroških vtrec je v Nemčiji, ki jih obiskuje skoraj 1,5 milijona otrok. Od teh je 17.000 stalnih otroških zavetišč s 782.000 otroki.

Zgledno udeleževanje 76 let starega moža. Bivši pekovski mojster, član stranke Ivan Lušnicki se navzlic svojim 76 letom vprav zgledno udeležuje za državo bodi pri Rdečem križu, bodi gospodarsko kot poljedelec. Povsod je zato spoštovan in priznan.

Smrtna kosa. Umrli je kot žrtev letalskega napada 50 letni zasebni namočenelec Franc Snoj in je bil pokopan v Velenju pri Celju. — V Mariboru so postali žrtve terorističnega napada Matija in Ana Javšovec in Jožef Javšovec. Pokopali so jih na pokopališču na Pobrežju. — Soproga finančnega uradnika, 73 letna Apolonijsa Sovinec, je 8. januarja t. l. umrla v Mariboru in je bila pokopana na pokopališču pokopanih poleg svojega moža, ki je umrl 3. januarja 1945.

Umrli je Mita Zadkovič in je bila v Ravensbrücku pokopana.

Rdeči križ poroča

Paket. Vrstni red za sprejemanje paketov za čas od 15. do 19. januarja 1945 je sledeč: A, B, C in D v ponedeljek, D, E, F, G in H v torek, I, J in L v sredo, K v četrtek in M v petek. Uradne ure so vsak delavnik razen sobote od 8 do 11 dopoldne, v petek pa tudi popoldne od 3 do pol 5.

Pozivi. V poljedelovalnem oddelku, Marilja trg št. 5, naj se glasijo pri referentu III. sledeče osebe ali njih svojci: Sošek Kristina, Turk Ignac, Nakrst Ljudmila, Postelner Ada (učiteljica), Šmejlo Ivana, Zalar Jakob in prof. Pirnat; nadalje naj se glasijo: Mitoš, Miloš in Tondž iz Ljubljane, ki imajo v Mariboru sorodnike z imeni: Marica, Vilma in Viktor, neke druge pa strica Karla.

Svarilo. V sanitetni vagon Slovenskega Rdečega križa na glavnem kolodvoru je bilo v noči od 9. na 10. jan. t. l. vloženo in odneseno 13 odelj (kocev), 1 petrolejka in platnena prevleka sanitetnega kovega. — Pred nakupom se svari! Kdor izleži krivice, dobi nagrado!

Delovni urad v Ljubljani

išče za veliko podjetje

dva geometra

Nastop takoj. Prijave v Delovnem uradu v Ljubljani od 9 do 12 dopoldne (namestitveni oddelek.) Delovni urad.

GOSPODARSTVO

Zagrebski proračun za 1945. Novi zagrebški mestni proračun znaša skupno za podjetja in upravo 4.490.560.000 kun, dočim je za 1944 znašal samo 3.000.742.200 kun. To povečanje je bilo utemeljeno z znatnim povečanjem dohodkov v lauskem letu. Dohodki mestne uprave so bili lani proračunani na 521 milij. kun, dejansko pa so znašali do konca oktobra 1.419 milijonov kun. Med podjetji ima največji proračun elektrarna s 1.766 milij. kun (za 1944 527 milij. kun).

Novo špansko posojilo. Novo špansko posojilo v višini 2 milijard pezov so podpisali ter je bilo po štirih urah že prekoračeno za 693 milijonov pezov.

»Oddajalnik skupnega Jadranskega primerja«

RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za 12. januar:

7 Poročila v nemščini — 7.10 Jutranji koncert; vmes: 7.30 Poročila v slovenščini — 8 Poročila v nemščini — 12 Napovedi sporov, nato: Opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini, poročilo o položaju in poročila v slovenščini — 12.45 Salonski orkester pod vodstvom A. Dornelja — 14 Poročila v nemščini — 14.10 Radijski godalni orkester pod vodstvom D. M. Sijanca — 15 Nemški spored — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Glasbeni medijer — 18.30 Komorni zbor — 18.30 Kmečki trio — 18.30 Iz našega lepogovora: Vinko Belišč bere iz svojega romana »Veliki petek« — 18.45 Vesela igra — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Pronos branja članka ministra dr. Göttschela iz tednika »Das Reich« — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Iz drž. programa: »Nič mi ne obljublja«, komedija, igrata Charlotte Rasmann — 21 Zaljubljeni melodije — 22.15 Plesni orkester pod vodstvom D. Prevorška — 23 Glasba pred polnočjo.

MALI OGLASI

Službe

doba

HLAPCA k paru konj išče. Nastop službe čimprej. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 199. b

Službe

išče

GOSPODINJA dobi skrbno, ki opravlja vsa hišna dela, išče primerno službo. Bergant, Strelška ulica 2.

Polzvedbe

NAJDEN JE BIL v sredo 10. t. m. načrt za oprečo steno. Do bi se v upravi »Slovenec« v inšernem oddelku, I. nadst.

NAJDIŠTE

aktivno in rjave pl. nene torbe dne 8. jan. zvečer na dol. kolodvoru se najno napr. da, da odda najdene predmete v upr. Slov. proti lepi nagradi.

ZGUBILA SEM

otroško hoo iz dihur. jeve kožice z znamko L. Rot v torek, 9. t. m. ob pol 5 pop. od Konzum. društva na Kongresnem trgu preko »Zvezda od pekarne Kavčič«. Poštenega najditelja lepo prosim, da jo odda v upravi »Slovenec« proti nagradi, ker sem begunka z več otroki.

Prodajo

ZAMENJAM

ženske štrpce čevlje št. 39 za moške čevlje št. 42. Naslov v upravi »Slovenec« št. 212. i

PISALNI STROJ

znamke »Ideal«, akoraj nov, brezhiben — prodam. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 158.

Kupimo

TOVORNE SANI kupimo ali vzamemo na posodo proti dobri odkodnini. — Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Sanie« št. 225. k

Knjige

KNJIGE slovenske in nemške ter Ljubljanski svob. in svet kupuje knjigarna Zvezek, ored. dobeboženika.

Radio

RADIO modernejši, štiri cevali, dvovalne neke žarnice, napisane postaje, mala poraba, nov akumulator, istočasno uporabl. ljuv za razsvetljavo — prodam za 15.000 lir. — Ponudbe na oglaš. od. »Slovenec« pod »Glasba in razsvetljavo« št. 227

Šiv. stroji

ŠIVALNI STROJ ženski, vzamem v na-jem. Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Šivalni stroje« št. 200.

KINO »MATICA« 12-41

Kraška ljubzenska drama z divnimi naravnimi posnetki

»VZNEMLJENA SRCA«

Lotte Koch, Rudolf Prack, Ernst v. Klipsteln.

Predstave ob 18 in 19

KINO »SLOGA« 12-41

Zabavna komedija v filmu

»ZA MOJH DNI«

Hannelore Schroth, Harald Holberg

Predstave ob 18 in 19

KINO »UNION« 12-41

Izvirna ljubzenska romanca

»MOJA PRIJATELJICA JOŽICA«

Hilde Kralh, Paul Hubschmid, Fita Benkhoff

Predstave ob 18 in 19

+

Rešena težka muk, ki jih je voljno prenašala, je umrla 10. januarja 1945 moja srčno ljubljena soproga in mati, gospa

Mici Hrašovec

roj. Fink

soproga viš. svetnika drž. žel. v pok.

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, dne 13. januarja 1945, ob 1/10 dop. z Zal. kapele sv. Jožefa, na pokopališču k Sv. Križu.

Rajna bo počivala ob strani svojega v svetovni vojni umrlega sina Iva.

Ljubljana, dne 11. januarja 1945.

Globoko žalost:

VIKTOR, soproga: CELESTIN, sin + soproga INO — in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Vsem, ki ste sočustvovali ob težki izgubi naše ljubljene žene in hčerke, gospe

Hane Frelj

roj. Centa

naša najprijetnejša zahvala. — Prav posebno zahvalo pisatelj g. Janezu Jenu, ki je večkrat življenju svojo kri, da bi rešil mlado žiljenje; rodbini Melarčičevi za nesebično porizvovalnost; trdku »Chemolabor« in njenim uslužbencem, za kar koli so ji dobroga storili; gg. zdravnikom in čč. sestram interne klinike, ki so vse storili, da bi ji podaljšali življenje.

Topla zahvala članom Opere za v srce segajoče žalostinke, darovalcem vencev in cvetja, tistim, ki so z dobrih volj počastili njen spomin ter vsem, ki so pokojnico spremlili na poti v onostransko domovino. Sveta misla zadušnica se bo brala v sredo, 17. t. m. ob 7 zj. v cerkvi sv. Jakoba.

ZALUJOČI OSTALI.

Po dolgi in mučni bolezni nas je zapustila naša ljubljena soproga, mama, stara mama, hči, sestra, teta, tašča in svakinja, gospa

Amalija Šiška

roj. Weber

soproga industrialca

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, dne 13. t. m. ob 1/9 dopoldne z Zal. kapele sv. Kristofa, na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 11. januarja 1945.

Zalujoči: Šiškovi, ing. Petričevi, ing. Tometovi, ter rodbine: Weber-Demšar, Pestotnik, Košmelj in Pibernik.

K. Struppe:

ÖRNI KRIZ

14

Mar ni bilo življenje, ki se je pred tremi leti odigravalo v stricjevi vili, podobno srebrni vodni gladini, pod katero človek kar ne more slutiti, da bi se skrivali smrtonosni vtinci... Cvetke in sončni žarki so krasili svetlikajočo se gladino... Tedaj pa so se nenadoma razdijali skriti vtinci, pogoltnili zlato srečo, naplavili trupla na obrežje ter odkrili dogodke, ki so dolga leta ostali skriti, katerih zločesti učinek pa ni zamrl...

Nekoč je rekel dr. Slyju, da je bilo stricjevo življenje tako jasno in njegove razmere tako sijajne. Dr. Sly pa mu je dejal: »Lahkomiselnost ljudi! Zadovoljivo se pri nekaterih ljudeh s sijajno sedanjostjo in niti ne pomislijo na to, da so ti ljudje imeli tudi preteklost«

Vse se je zgodilo kot v gledališču, ko se pozorišče spremeni od dvignjenem zastoru... Kje je že videl to sliko? Da, zdaj se spominja. V Parizalu... Cvetiči vtinci, kjer cvetlice plešejo v omamljivi krasoti. Vse se

pokazal z zabavljanjem kakor drugi potniki, toda njegove mrliške se bleščeče oči so pričale o velikem nemiru, ki ga je ba skušal zakriti.

»Kdaj bomo dospeli v Aleksandrijo?« je vprašal mlado in lepo strežnico.

Malodušno je skomizgnila z rameni. Saj tudi ona ni vedela.

»Morala bi pač v Marseillu počakati na boljšo ladjo,« je dejala očita-joče, »če mogoče angleško. Ta bi se ne ustavila v Tunisu. Poleg tega pa na angleških parnikih ne poznajo karantene.«

Baron Chamfort je utrujeno odgovoril:

»To je vse res; toda...« Skrbno se je ozrl okrog sebe, če ga kdo ne posluša. »Toda morda bi se ne vozila več sama. Razumete, Jela?«

Zdelo se je, da Jela razume. Chamfort pa je še tišje nadaljeval:

»Saj si lahko misliš, da te bodo zasledovali. Še danes se čudim, da sva iz Mentona lahko neovirano odšla. Dva te moral prav takrat vrag voditi v Monte Carlo.«

»Ni me vodil vrag, ampak potreba po denarju. Saj tako dobro veš kot jaz.«

»Koliko časa bova lahko živela v Egiptu?« je vprašal Chamfort nekoliko zaskrbljeno.

»Dalje kot si misliš,« je odvrnila strežnica.

»Koliko še?« je tiho vprašal.

»Pet tisoč in nakit.«

Vprašujoče jo je pogledal.

»Kateri nakit?«

»Tisti, ki el ga odkupil baronici...« Priklimal je.

»Kako je bilo takrat, Jela?« je vprašal in jo prodirljivo pogledal.

Mirno je vzdržala njegov pogled in odgovorila z odločnim glasom:

»Naročil si mi, naj grem po nakit. Baronica mi ga je izročila. Zelo težko se je ločila od njega. A rabila je denar. Vendar pa je vsa stvar morala ostati tajna...«

»Zdaj vem zopet vse, kar sem hotel vedeti,« je dejal Chamfort.

Zdelo se je, da se je pomiril. Zapri je oči in prevzela ga je močna utrujenost.

Končno pa je dejal:

»Nakit bi bila morala prodati v Marseillu...«

»Saj nisva imela več časa. Saj ga bova prodala v Kairu.«

»Poznam draguljarja blizu neke mošeje. Še bolje bo, če ga prodava v Aleksandriji, ki jo bova takoj zopet zapustila.«

VIII.

Šof proizvodnega urada v Buenos Airesu je zamisljeno hitel po krasni aveniji de Mayo mimo dolge vrste pa-

lač, trgovin, uradov in hotelov ter končno vstopil v precej napolnjeno kavarno. Tukaj je našel svojega najposobnejšega uradnika in sedel k njemu.

»Ravno prav, da sem vas našel, gospod Mallet,« je dejal. »Danes smo dobili zanimivo nalogo.«

Mallet ga je pogledal veselo prese-nečen. Bil je zelo slavohepen. Najraje se je zavzemal za težke primere. Čeprav je bil star šele trideset let, je dosegel že precej uspehov in je hrepeneče čakal, kdaj ga pokličejo v New-York.

»Kar me pa še najbolj veseli, je dejstvo, da bomo lahko odnesli zmago nad konkurenčnim podjetjem. Zdi se namreč, da je to podjetje podalo v neki važni zadevi napačne podatke. Gre namreč za to: dr. Sly je brzojavil...«

»Potem je brez dvoma zanimiva zadeva,« mu je segel v besedo Mallet. »Dr. Sly se ne zavzema za vsakdanje stvari.«

»Gre za mladega Poljaka, Ahila Kadezinskija, ki naj bi bil umorjen tukaj pred približno enim letom. Njegovo truplo so našli ponoči v bližini nemškega kluba v ulici Cardoba.«

»Spominjam se, da sta o tem poročala »La Plata« in »Argentinski dnevnik«. Mislim, da je šlo za samomor.«